

Metoda najmniejszych kwadratów

Model ekonometryczny

Wykształcenie a wynagrodzenia

- Hipoteza badawcza: Istnieje zależność między poziomem wykształcenia a poziomem wynagrodzenia
- Teoria ekonomiczna
- Dane empiryczne

Wykształcenie a wynagrodzenia

poziom wykształcenia	przeciętne zarobki
wyższe	677,78
policealne	564,37
średnie zawodowe	584,30
średnie ogólne	586,45
zasadnicze zawodowe	555,43
podstawowe	545,85
bez podstawowego	543,75

Źródło: Obliczenia własne na podstawie BAEL (2000)

Model

- Zależność funkcyjna

$$y = f(x_1, x_2, \dots, x_k)$$

- Model liniowy zjawiska

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon$$

Elementy modelu

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon$$

- y - zmienna objaśniana (zależna, endogeniczna)
- x_j - zmienne objaśniające (niezależne, egzogeniczne)
- β_j - nieznane parametry modelu wymagające oszacowania
- ε - błąd losowy

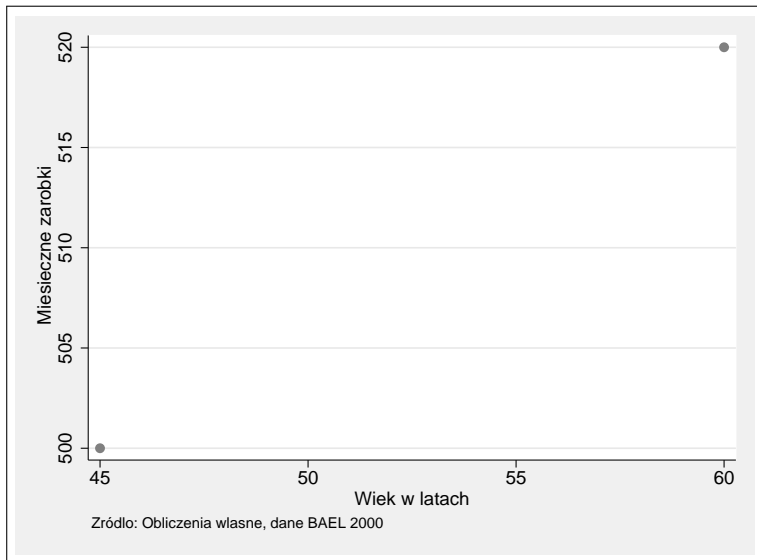
Przyczyny istnienia błędu losowego

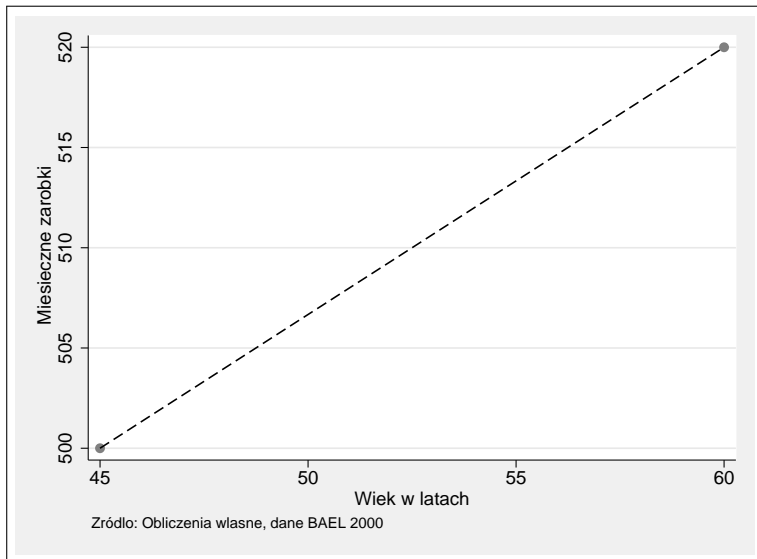
- Pominięte czynniki
- Zjawisko nie musi przyjmować wszystkich wartości
- Błędy pomiaru
- Błędy w danych empirycznych

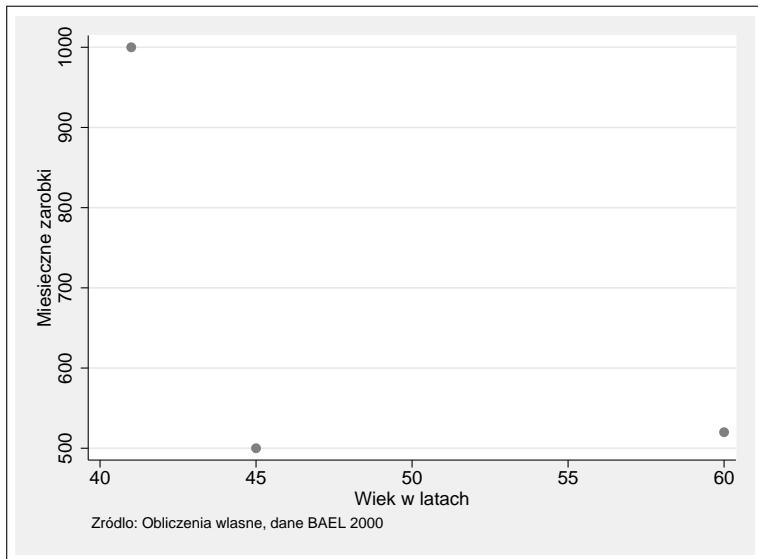
Model Galtona

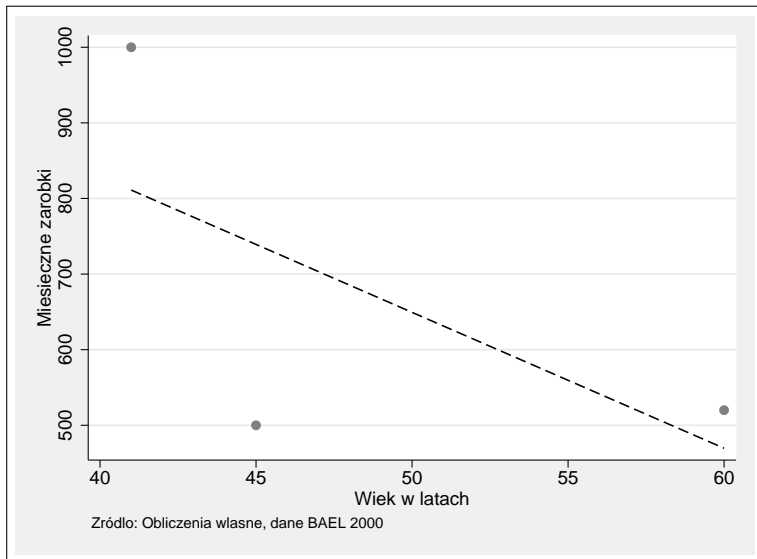
$$\text{wzrost dzieci} = \beta_0 + \beta_1 \text{ wzrost rodziców} + \varepsilon$$

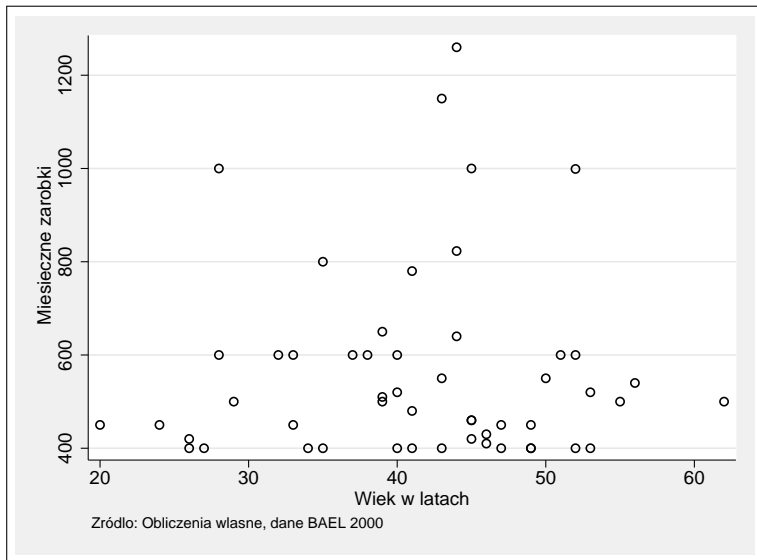
- Brak symetrii

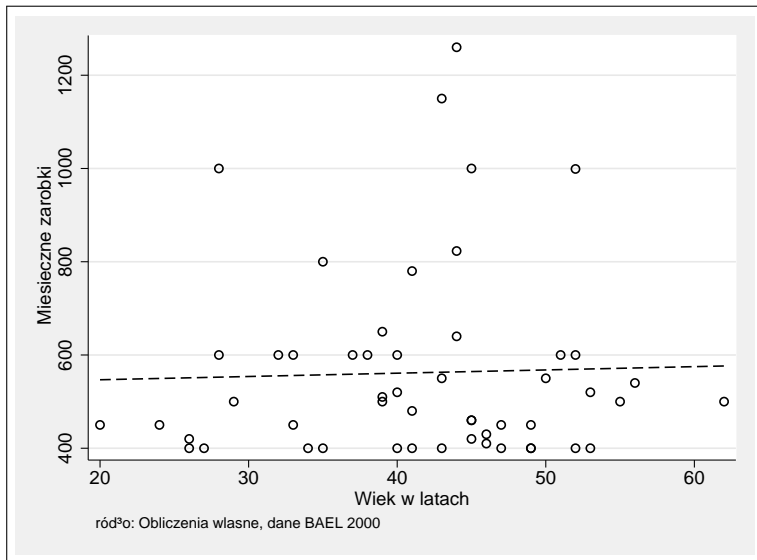

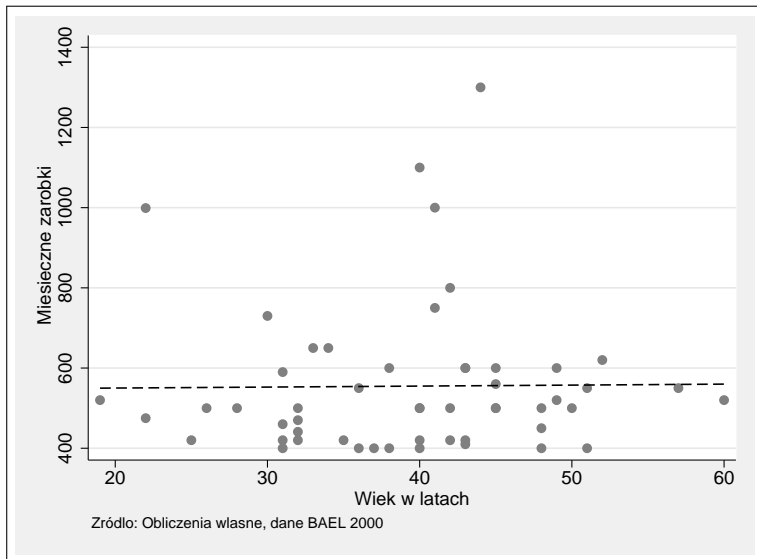

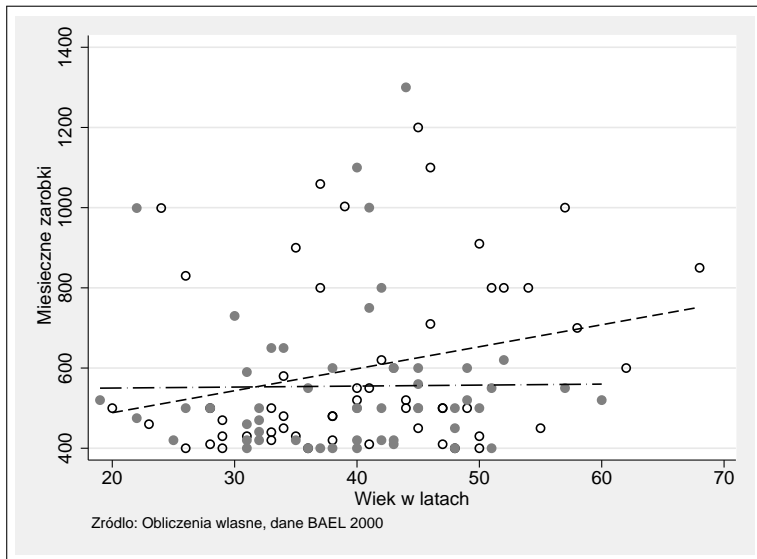

Ważny wniosek

Oszacowania nielosowych parametrów hiperpłaszczyzny (linii) regresji są losowe.

Regresja

Procedurę szukania wartości estymatora Metody Najmniejszych Kwadratów określamy terminem **regresja**.

- Model teoretyczny zjawiska

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_k x_k + \varepsilon$$

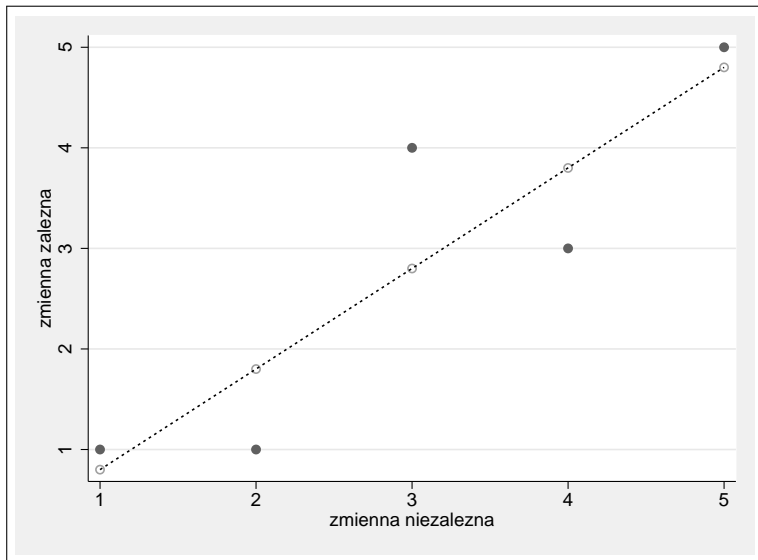
- Oszacowanie modelu

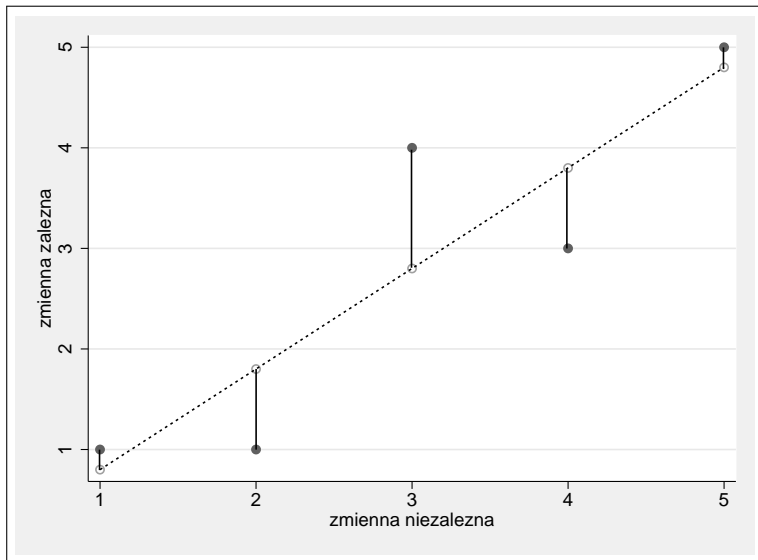
$$y = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_k x_k + e$$

- Wartość dopasowana

$$\hat{y} = b_0 + b_1 x_1 + b_2 x_2 + \dots + b_k x_k$$

- Reszta a błąd losowy
- Dopasowanie modelu

Dane

X	Y
1	1
2	1
3	4
4	3
5	5

Wartości dopasowane

X	Y	\hat{Y}
1	1	.8
2	1	1.8
3	4	2.8
4	3	3.8
5	5	4.8

Reszty

X	Y	\hat{Y}	e
1	1	.8	0.2
2	1	1.8	-0.8
3	4	2.8	1.2
4	3	3.8	-0.8
5	5	4.8	0.2

Kryteria dopasowania

$$\sum_i |y_i - \hat{y}_i| = \sum_i |e_i|$$

$$\sum_i \text{dist}(y_i, \hat{y}_i)$$

$$\sum_i (y_i - \hat{y}_i)^2 = \sum_i e_i^2$$